

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Β' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΜΑΪΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ :
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

**Κείμενο διδαγμένο από το πρωτότυπο
Δημοσθένους, 'Υπέρ τῆς Ροδίων ἐλευθερίας, 18-20**

18 Ὡστ' ἔγωγ' οὐκ ἀν ὀκνήσαιμ' εἰπεῖν μᾶλλον ἡγεῖσθαι συμφέρειν δημοκρατουμένους τοὺς Ἑλληνας ἄπαντας πολεμεῖν ὑμῖν ἦ ὀλιγαρχουμένους φίλους εἶναι. πρὸς μὲν γὰρ ἐλευθέρους ὅντας οὐ χαλεπῶς ἀν εἰρήνην ὑμᾶς ποιήσασθαι νομίζω, [...] πρὸς δ' ὀλιγαρχουμένους οὐδὲ τὴν φιλίαν ἀσφαλῆ νομίζω· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ὀλίγοι πολλοῖς καὶ ζητοῦντες ἀρχεῖν τοῖς μετ' ίσηγορίας ζῆν ἥρημένοις εὖνοι γένοιντ' ἀν.

19 Θαυμάζω δ' εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἡγεῖται Χίων ὀλιγαρχουμένων καὶ Μυτιληναίων, καὶ νυνὶ Ροδίων καὶ πάντων ἀνθρώπων ὀλίγου δέω λέγειν εἰς ταύτην τὴν δουλείαν ὑπαγομένων, συγκινδυνεύειν τι τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν, μηδὲ λογίζεται τοῦθ' ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἄπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν δῆμον ἐάσουσιν. Ίσασι γὰρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν <ἀν> τὰ πράγματ' ἔξαγοντας ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἀν τι γενέσθαι προσδοκῶσι, τοῦτ' ἀνελεῖν βουλήσονται. **20** τοὺς μὲν οὖν ἄλλους τοὺς ἀδικοῦντάς τινας αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων ἔχθροὺς ἡγεῖσθαι χρή· τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας καὶ μεθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν κοινοὺς ἔχθροὺς παραινῶ νομίζειν ἀπάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων.

A'. Από το κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα: "πρὸς μὲν γὰρ ἐλευθέρους... δῆμον ἔασουσιν".

Μονάδες 10

B'. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Κατά τον Δημοσθένη είναι προτιμότερο οι Αθηναίοι να έχουν πόλεμο προς όλους τους Έλληνες "δημοκρατουμένους" παρά να είναι φίλοι και σύμμαχοι με όλους τους Έλληνες "ολιγαρχουμένους". Ποια είναι η σκοπιμότητα αυτής της ορητορικής υπερβολής και με ποια επιχειρήματα τη δικαιολογεί ο ορητοράς;

Μονάδες 10

2. "Οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ὀλίγοι... εὗνοι γένοιντ' ἄν": Να εξηγήσετε αν η διακήρυξη αυτή των αρχών της εξωτερικής πολιτικής της Αθήνας ανταποκρίνεται προς την ιστορική πραγματικότητα της Αθηναϊκής Συμμαχίας.

Μονάδες 10

3. Αφού διαβάσετε την παράγραφο 15 του μεταφρασμένου κειμένου σε σχέση με την παράγραφο 19 του πρωτότυπου κειμένου, να απαντήσετε στο ερώτημα:
Ποιο ήταν κατά τον Δημοσθένη το σφάλμα των Ροδίων και ποιες οι συνέπειές του για τους ίδιους;

Κείμενο από μετάφραση

15. Και δεν θα τα έλεγα ποτέ αυτά, αν πίστευα ότι συμφέρουν μόνον τη δημοκρατική παράταξη της Ρόδου, διότι ούτε εκπροσωπώ τους ανθρώπους αυτούς ως πρόξενος ούτε με κανέναν τους έχω προσωπική φιλία. Αλλά και στην περίπτωση ακόμη που θα συνέβαιναν αυτά τα δύο, πάλι δεν θα μιλούσα έτσι, αν δεν πίστευα πως αυτό είναι το συμφέρον σας, επειδή εγώ, αν μπορεί να το πει αυτό κάποιος που συνηγορεί για τη σωτηρία τους, συμμερίζομαι τη χαρά σας γι' αυτά που έπαθαν οι Ρόδιοι. Γιατί με το να σας αρνηθούν να λάβετε αυτά που σας ανήκαν έχουν χάσει την ελευθερία τους και, ενώ είχαν κεκτημένο το δικαίωμα να είναι σύμμαχοι ισότιμοι με σας που είσθε Έλληνες και ανώτεροί τους, έχουν καταντήσει δούλοι βαρβάρων και δούλων, τους οποίους δέχτηκαν στις ακροπόλεις.

Μονάδες 10

- 4.** Ποιο είναι το περιεχόμενο του όρου "ήθη" στη ρητορική τέχνη;

Μονάδες 10

- 5.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις λέξεις που σας δίνονται παρακάτω. Δίπλα σε καθεμιά από αυτές να γράψετε μιαν άλλη λέξη, ετυμολογικώς συγγενή, από το αρχαίο κείμενο:
α) πάθος, β) ηγεμόνας, γ) ουσία,
δ) ιστορία, ε) νόμισμα.

Μονάδες 10

**Γ€ Κείμενο αδίδακτο
Αἰσχίνου τοῦ Σωκρατικοῦ**

Άλκιβιάδης, απόσπ. 1

"Ἐνθυμήθητι γάρ, ὁπόθεν ἥλιος ἀνίσχει καὶ ὅπου δύεται". "Ἄλλ' οὐδέν" ἔφη "χαλεπόν, ὃ Σώκρατες, τὰ τοιαῦτα εἰδέναι." "Ἡδη οὖν σοι πώποτ' ἐμέλησεν, δτι ταύτης τῆς χώρας τοσαύτης οὔσης, δσον ὁ ἥλιος πορεύεται, ἡ καλεῖται Ἀσία, εἴς ἀνὴρ ἄρχει;" "Πάνυ μὲν οὗν", ἔφη, "ὅ μέγας βασιλεύς". "Οἶσθ' οὖν, δτι ἐκεῖνος ἐστράτευσε δεῦρο καὶ ἐπὶ Λακεδαιμονίους, ἥγούμενος, εἰ τούτω τῷ πόλει* καταστρέψαιτο, ὁδίως τούς γε ἄλλους Ἑλληνας ὑπηκόους αὐτῷ ἔσεσθαι· καὶ οὕτως εἰς φόβον Ἀθηναίους κατέστησεν, ὥστ' ἐκλιπόντες τὴν χώραν εἰς Σαλαμῖνα ἔφυγον."

τούτω τῷ πόλει = αυτές τις δύο πόλεις

1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

- 2α. Να γράψετε τους ρηματικούς τύπους του κειμένου που βρίσκονται σε χρόνο Αόριστο στον αντίστοιχο τύπο του Ενεστώτα.

Μονάδες 7

- 2β. **χαλεπόν, μέγας, ὁδίως:** Να μεταφέρετε τους τύπους αυτούς στους άλλους βαθμούς.

Μονάδες 3

- 3α. **δύεται, καλεῖται, ἄρχει, καταστρέψαιτο, ἔφυγον:** Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες βρίσκονται τα προηγούμενα ρήματα και να αναγνωρίσετε το είδος της καθεμιάς.

Μονάδες 5

3β. *οὗσης, ἡγούμενος, ἐκλιπόντες, εἰδέναι, ἔσεσθαι:* Να χαρακτηριστούν συντακτικώς οι προηγούμενοι τύποι.

Μονάδες 5